

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل : متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
سؤالات - اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی

شماره تلفن : ۱۸۹۴ - ۱۸۹۵ - ۱۸۹۶ - ۵۴۴۸

سال سوم - شماره ۸۱۹
صفحه ۲۳۳۹

شنبه ۲۱ آذر ماه ۱۳۲۶

بیر: سید محمد شمشیری

دوره یازدهم قانونگذاری
شماره مسلسل ۱۵۲۵

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

- ۱ - صورت مشروح مذاکرات سی و سومین جلسه
- دوره یازدهم از صفحه ۱ تا ۷
- ۲ - تصویب نامه
- ۳ - بخشنامه
- ۴ - انتصابات
- ۵ - آگهی های رسمی

مذاکرات مجلس

جلسه ۳۳

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز چهارشنبه هیجدهم آذر ماه ۱۳۲۶

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - بیانات آقای نخست وزیر و تقاضای رأی اعتماد
- ۳ - پاسخ آقای مهندس رضوی
- ۴ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

ساعت شش و ربع بعد از ظهر مجلس بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱ - تصویب صورت مجلس

صورت جلسات قبل را آقای صدر زاده (منشی) قرائت کردند

مسعود ثابتی - دکتر رضازاده شفق - دکتر یوسف مجتهدی - علی و کیلی - منوچهر گلبدادی - محمد ساعد - حاج محمد تقی خوئینر .

بنابه پیشنهاد آقایان نبوی و دکتر معظمی و چند نفر دیگر و موافقت مجلس لایحه دو دوازدهم مطرح و گزارش کمیسیون بودجه قرائت شد . آقای دکتر متین دفتری بعنوان مخالف اظهار نمودند با اوضاع حاضر وضع اقتصادی و معاش فعلی مردم و هزینه زندگانی طاقت فرسا است و یکی از عوامل مهم گرانی امروز همین بودجه است زیرا از طرفی مبتنی بر هزینه و درآمدهای غیر قانونی است و از طرف دیگر دو میلیارد ونیم کسر فاحش دارد اگر دولت مطمئن است که در آمد و هزینه تطبیق میکنند چرا بوسیله این بودجه مملکت را ورشکست معرفی میکنند

ساعت پنج و بیست دقیقه بعد از ظهر روز پنجشنبه پنجم آذر مجلس بریاست آقای رضا حکمت تشکیل و صورت مجلس پیش قرائت و تصویب شد .

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین با اجازه - آقایان : عزت اله بیات - سلطان العلماء - علیمحمد فضفیری - احمد اخوان - ابوالقاسم بهجانی - علی اقبال - ابوالحسن رضوی - حسین وکیل - مهدی صدرزاده - محمد تقی بهار - ابوالفتح - فرمان - مرتضی شریف زاده .

غائبین بی اجازه - آقایان : حسن اکبر - ابوالفضل تولیت - کامل ما کوئی - محمد گرگانی - دکتر جلال عبده - احمد بهادری - ناصرالدین ناصری

والا برای این کسر و خطر بزرگ باید فکر عاجلی کرد ، سپس باقلام مهم بودجه مربوط بقماش وقتندو شکر و چای و نفت و بنزین و توتون چپق و ارقام عوارضی که از ۴۵ تا ۳۱ درصد دریافت میدارد اشاره کرده گفتند این عوارض مهمترین عامل گرانی زندگی و تحمیل بر طبقه ضعیف است ولی از اتومبیلهای سواری و مورد حاجت طبقه حاکمه فقط ده در صد عوارض دریافت میشود و معتقد بودند که برای گردش چرخها و حقوق مستخدمین علی الحساب مبلغی اعتبار بدولت داده شود و هر چه زود تر بتمام اقلام بودجه رسیدگی دقیق بعمل آید زیرا تا زمانیکه هزینه پائین نیامده و برای طبقات زندگی قابل تحمل نشده به هیچگونه اصلاحی توفیق حاصل نمیشود .

آقای دکتر مصباح زاده بانائید بیانات آقای دکتر متین دفتری گفتند چون بودجه ۲۵ و ۲۶ پایه قانونی ندارد و مبتنی بر تصویبنامه هائی است که باید تحت مطالعه در آید و فرصت کافی لازم است بدینجهت مجلس برای پرداخت حقوق مستخدمین و گردش چرخهای دولت دو دوازدهم طبق بودجه مصوب ۲۴ باضافه چهل میلیون تومان اعتبار برای خرجهای ضروری مملکت در اختیار دولت میگذازد که با تصویب کمیسیون بودجه انجام شود و طبق گزارش که تقدیم شده موافقت تصویبنامه های دولت نیز نخواهد بود زیرا بودجه کشور در سال ۲۴ چهارصد و پنجاه

میلیون تومان بوده و در سال ۲۵ شصصد میلیون و در سال ۲۶ هشتصد و ده میلیون تومان شده است و کمیسیون بودجه فرصت کافی میخورد تا مطالعه و رسیدگی و اظهار نظر کند.

آقای وزیر دارائی با اشاره ببیانات آقای دکتر متین دفتری گفتند بامر گوته راه حلی کادر طریق امکان پرداخت حقوق مستخدمین پیشنهاد شده و افتقد و نسبت به عوارضی که بر طبقه ضعیف تحمیل شده معتقد بودند از زمانی که دولت شکر را کیلویی چهار هاسی خرید و از ۵ تا ۱۵ ریال فروخت این عوارض کمر شکن بتدریج بر تمام حوائج ضروری بسته شد البته باید احتیاجات مملکت را در حد توانائی مردم در نظر گرفت و در باب کسر بودجه نیز گفتند اگر بودجه خرج ۸۱۲ میلیون و عوارض قابل وصول کمتر از این حدود باشد نخست مشکلات بزرگی برای وزارت دارائی ایجاد میکند و بدیهی است عمارت پرداختی در حدود وصولی باید انجام گردد چنانکه عواید ۶ ماهه اول سال جاری ۳۱۱ میلیون تومان بوده و در همین حدود هم خرج شده و تا آخر آبان هم صورت موجودی دولت چهارده میلیون نقد و شصصد هزار لیره ارز است و بدین ترتیب جای وحشت و نگرانی نخواهد بود.

آقای فولادوند با اشاره بوضع دولتهای آقایان ساعد و حکیمی گفتند اینکه از آقای قوام پشتیبانی میکنم میخوام دولتی مقتدر و توانا بصورت قانونی در سر کار باشم و سلسله حاکمین بتوانند یکی از رجال امتحان داده و ورزیده را تا دو سال در سر کار نگاهدارند و از او پشتیبانی کنند هر کس مخالفت کند خیانت کرده است و ما چون قسم خورده ایم از افکار مخالف این رویه تبعیت نمیکنیم و راجع ببودجه گفتند کم کردن اقلام زیادی و زیاد کردن ارقام ضروری بامجلس است و مربوط بدولت نیست و ما باید در این مورد تکلیف مملکت را هر چه زودتر روشن کنیم.

آقای ملک مدنی پیشنهاد کفایت مذاکرات نموده گفتند در دو ساله فترت تغییر فاحشی در بودجه مملکت پیدا شده و کمیسیون بودجه باید بدخل و خرج کشور رسیدگی کند زیرا بودجه فعلی مناسب با استعداد مالی مملکت نیست با اضافات و ترفیعات مستخدمین نیز مخالفتی نشده آنچه مبنای قانونی و از نظر استحقاق مستخدمین ضرورت دارد باید پرداخت شود. درین موقع بکفایت مذاکرات توافق حاصل و پیشنهادی از آقای تقی زاده قرائت گردید که مخارج آبان و آذر طبق بودجه ۲۴ پرداخت و نسبت بسایر مخارج پس از طبع و نشر اقلام بودجه تصمیم گرفته شود و آقای تقی زاده توضیح دادند که از هزار وظایف ما ۹۹۵ آن رسیدگی بکار بودجه است و باید در مقابل قوم مستخدمین دولت قوه مالیت دهندگان را نیز در نظر گرفت که ۱۴ میلیون و نهصد هزار نفرش کسالتی هستند که این مالیات ها را میپردازند و اساس آنست که باید تحمیلات طبقه فقیر تخفیف یابد و مخارج غیر ضروری مملکت حذف شود و تا اقلام نیز آن طبع و نشر نشود نمیتوان بچیزی رای داد که هیچگونه اطلاع از جزئیات آن نداریم.

آقای وزیر دارائی اظهار نمودند این پیشنهاد نظر دولت را تأمین نمیکند و هیچ کاری صورت نپذیرد زیرا در دوازدهم بودجه سال ۲۴ چه از نظر مستخدمین و چه از نظر مخارج دیگر دولت بهسولت قابل انطباق و استفاد نیست و تفکیک مازاد بودجه ۲۴ تا دو هفته دیگر هم عملی نمیشود و به مستخدمین حقوق نمیتوان داد اگر باید عمل قطعی انجام شود مدتی بر سر عملی الحساب برای مستخدمین تصویب شود و هر چه زودتر باقلام بودجه رسیدگی قطعی بعمل آید و چون ۳۷۰ میلیون تومان از این بودجه صرف مستخدمین میشود طبع و نشر اقلام ریز آن موجب اشکال و تضویر است ولی برای ملاحظه آقایان نمایندگان آماده میباشد.

آقای تقی زاده پیشنهاد خود را مسترد داشتند و آقایان امامانی و دکتر معظمی و مهندس رضوی پیشنهاد نمودند که هزینه و حقوق و اضافات و کمک هزینه های کارمندان طبق مهر ماه ۱۳۲۶ برسم علی الحساب برای آبان ۲۶ پرداخت شود و پرداخت هائیکه مطابق این قانون بعمل میآید مؤید تصویب نامه های صادره در ایام فترت و تا این تاریخ نخواهد بود.

آقای دکتر معظمی توضیحاتی درین باره داده گفتند که چون ۲۶۰ میلیون تومان بر بودجه اضافه شده دولت مواد برنامه و در این بودجه نمی تواند عملی کند، آقای صادق مخالف بوده گفتند مجلس نباید قانونی که غیر عملی است تصویب کند و پیشنهاد نمودند که با دو ماه موافقت شود که وقت کافی باشد پیشنهاد دهندگان نیز با دو ماه موافقت نمودند.

آقای وزیر راه اظهار نمودند برای ادامه کار هائیکه از حیث راه سازی و ساختمانهای دیگر کشور در دست اقدام است و بعضی در مهر ماه ۲۶ رقم خرجی در بودجه کشور نداشته و جزو مخارج غیر مستمر بوده انجام این پیشنهاد برای وزارت راه عملی نیست.

آقای فرامرزی طبق اصول ۱۸ و ۱۹ و ۲۰ قانون اساسی که باید بودجه هر یک از وزارتخانه هادر نیمه آخر هر سال برای سال دیگر حاضر باشد اعتراض نموده گفتند که چون دولت هیچوقت بدان عمل نکرده مجلس باید آنرا رد کند تا این عمل تکرار نشود و مجلس بعد از این در مقابل عمل انجام شده دولت قرار نگیرد.

آقای سزاوار پیشنهاد نمودند که ماده از تبصره تجزیه شود - آقای دکتر معظمی توضیح دادند که اخذ رای نسبت به پیشنهاد در وهله اول مقدم بر پیشنهاد تجزیه است و مخیر کمیسیون بودجه پیشنهاد مورد مذاکره را قبول کرد آقای دکتر اعتبار هم توضیح دادند که در تصویب نامه های دولت چون ذکر شده است باید بتصویب مجلس برسد پیشنهاد تجزیه مورد ندارد و آقای سزاوار مسترد داشتند رای قبولی ماده واحده و تبصره با اضافه کلمه مستمر و غیر مستمر بقیام وجه پرداخت و تصویب شد و سپس باورده اخذ رای بعمل آمد از ۹۷ نفر عده حاضر با ۸۱ رای موافق و چهار رای مخالف تصویب گردید و آقای امینی تذکر دادند که بودجه مجلس نیز برای دو ماهه آبان و آذر ضمن این قانون تأمین شده و محتاج بتقدیم لایحه جداگانه نیست.

آقای دکتر اعتبار یادآور شدند که طرح الفاظ حکومت نظامی در کمیسیون مبتکرات زودتر مورد مطالعه و اخذ تصمیم قرار گیرد ساعت هشت بعد از ظهر مجلس بمشاورت تنوع خاتمه یافت مجدداً ساعت شش و ربع بعد از ظهر روز ۳ شنبه دهم آذر مجلس بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید.

اسامه غائبین روز سه شنبه ۱۰ آذر ماه ۱۳۲۶ غائبین با اجازه - آقایان - بیات - سلطان العلماء - دکتر طباطبائی - حسین و کیل - بهار - شریف زاده - اورنگ -

غائبین بی اجازه - آقایان - محمد حسین قشقای - حسن اکبر - تولیت - کامل ماکوئی - دکتر جلال عبده - بهادری - ناصری - مسعود تابتی - دکتر شفق - دکتر مجتهدی - علی و کیلی - قهرمان - گلبدادی - ساعد - خوئیلر -

دبر آمدگان با اجازه - آقایان - امین اسفندیاری - غضنفری - فولادوند - پالیزی - سلطانی - شهاب خسروانی -

دبر آمدگان بی اجازه - آقایان آشتیانی زاده - حامری - دکتر اعتبار - ممتد دماوندی - دکتر راجی - آقا خان بختیار - منصف - محمد علی مسعودی - سزاوار - دکتر آشتیانی - نیکپور - اسدی -

آقای تقی زاده در تعقیب مطالبی که در جلسه پنجشنبه ۲۱ آبان بیان کرده بودند شرح مبسوطی در معضلات مملکتی ایراد سخن نمودند و پس از اشاره به وضع آذربایجان و تقاضای توجه فوری باحوال عمومی آسمان و شهرستانهای دیگر کشور به تشریح اوضاع حاضر و حال استانک طبقه ضعیف و تحمیلات کمر شکن بر مایحتاج فقرا و بینوایان پرداخته گفتند در ممالک دیگر از فقرا عوارض دریافت نمیشود و دولت از بودجه خود برای تنزیل قیمتها مبالغی کمک میکند ولی در کشور ما مالیات های غیر مستقیم و انحصار تجارت و مخارج گزاف موجب خواران بی لزوم و اسراف ادارات در مخارج غیر ضروری همه از کبسه مردم بینوا بیرون میآید و بدینصورت دولت بودجه مملکت زیادی است و اگر تقلیل مخارج و تغییر وضع بودجه خارج از قدرت دولت و مجلس باشد این احترام بجزع و اعلان افلاس مشروطیت و موجب ناامیدی مردم و ظهور استبداد با انقلاب است و سپس در موضوع استعراض خارجی گفتند از معتقدین آن نیستند مگر بشرط ضرورت و حد اعلا قناعت والا نتیجه آن بار تازه می بردوش نسل فعلی خواهد بود و معتقد بودند که دولت باید نقشه های همرانی را در حدود توانائی مملکت و از منابع غیر مالیاتی تنظیم و تأمین کند و شخصاً حاضرند که در تهیه چنین نقشه اصلاحی کمک و همدستی نمایند.

آقای بختیار با توضیحی از هزلت شرکت خود در فرا کسیون دموکرات و خلاف ترتیب هائی که از عملیات دولت مشاهده کرده اند راجع باهزام مجدد ابوالقاسم بختیار بفرمانداری چهار میلیون نفر جمعیت ایلات وطن پرست بختیاری مطالبی بیان نمودند و تلگراف از متظلمین قرائت کردند و گفتند اگر بشکایات ایشان رسیدگی نشود مجبور میشوند شخصاً رفع ظلم کنند و درین صورت مسئولیت هر گونه پیش آمدنی را از خود دور و صریحاً اعلام خطر میکنند.

سال سوم شماره ۸۱۹

و پیشنهاد نمودند که مجلس چند نفر از نمایندگان را مأمور نماید که با موضوع بختیاری از نزدیک رسیدگی کنند و نیز تأکید نمودند که دولت برای جواب سوآلی که درین باره شده حاضر شود.

آقای اردلان اظهار نمودند که حزب دمکرات خدمات مهمی باین کشور کرده است و نباید موجب باس از کار باشد و در باب مذاکرات آقای بختیار گفتند دولت باید بمجلس حاضر شده جواب بدهد و در مطالب آقای تقی زاده نسبت بیوجه معتقد بودند که کمیسیون بودجه وظیفه سنگینی دارد و اهتمام کافی خواهد نمود که بودجه صحیحی برای سال آینده تنظیم شود.

ساعت هفت و چهل و پنج دقیقه بعد از ظهر مجلس خاتمه یافت و جلسه آینده بروز پنجشنبه چهار بهادز ظهر موکول و دستور اعتبار نامه ها و مراسم تحلیف مقرر گردید.

رئیس - نسبت به صورت مجلس نظری نیست آقای امینی ؟

ابوالقاسم امینی - در جلسه ای که بودجه مطرح بود من پیشنهادی تقدیم کرده برای کارمندان جزء دولت با اینکه آن پیشنهاد هم وارد بود و با این که پیشنهاد خرج هم نبود بنده تعجب میکنم که مقام ریاست آن پیشنهاد را نخواندند بنده باین روش و این رویه اعتراض دارم

رئیس - پیشنهاد خرج بود، پیشنهاد خرج را وکیل نمیتواند بدهد.

ابوالقاسم امینی - پیشنهاد خرج نبود.

رئیس - پیشنهاد خرج بود، اضافه حقوق پیشنهاد خرج است صورت مجلس دو جلسه پیش تصویب شد

عباس اسکندری - بنده اخطار نظامنامه ای دارم طبق ماده ۴۴ راجع به استحضاری که کردم

رئیس - ماده ۱۱۱ و ۱۱۲ به آقایان نمایندگان محترم و ماده ۱۴۳ و ۱۴۴ را ببخیرین مبرایید و تماشاچیان تذکر میدهم

دکتر معظمی - بفرمایید قرائت بشود

رئیس - آقای نخست وزیر بیاناتی دارید بفرمایید ؟

عباس اسکندری - اخطار مقدم است

۲. بیانات آقای نخست وزیر و تقاضای رأی اعتماد

نخست وزیر - آقایان مشاهده اوضاع تأسف آوری که در نتیجه یارماری از اشتباهات رای مملکت پیش آمده و حوادثی که بر اثر آن در انتظار کشور و ملت ستمدیده ما در کین است مرا امدار کرد برای آخرین بار از پشت تریبون مجلس شورای ملی حقایق را با اطلاع آقایان محترم و ملت ایران برسانم.

قریب ۲۲ ماه عهده دار مسئولیت مملکت و سرنوشت ایران عزیز بودم. در این مدت چه حوادثی بر کشور گذشت تکرار آنرا لازم نمیدانم زیرا راه را میدانم فقط باید بگویم که هم من در این مدت بیشتر مصروف رفع مخاطرات از مملکت و نجات کشور از خطر تجزیه بود و این کار بعمده الله با توجهات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی انجام شد و انجام آنرا یکی از بزرگترین افتخارات زندگی

مذاکرات مجلس

سیاسی خود میدانم بالاخره روزی خواهد رسید که مردم بیفرض در این مملکت اوراق تاریخ را ورق بزنند و از میان سطور آن حقایق ربوبی زمان ما را بخوانند و بر خادمین رحمت بفرستند زیرا در زمان ما اشخاصی هستند که در روز خط یای فرادشان خیلی سریع و تند بوده و امروز که کار تمام شده و خطر مرتفع گردیده است بجای آنکه خود را مدیون بدانند چیزی هم طلبکار شده اند. هستند کسانی که هنگام رسیدن قوای متجاسرین به خرم دره برفقای خود پیشنهاد فرار میکردند و با سرعت اناث و فندینه خود را بسایر نقاط منتقل مینمودند و بکمال وطن را با آلام و مصائب آن فراموش کردند. اینک که از گردش اقطار کیتی بازگشته اند برای ما نقشه های استراتژیکی آذربایجان را میکشند و اظهار نظر میکنند که اگر در فروردین سال ۱۳۲۵ با آذربایجان حمله شده بود چنین و چنان میشد درست است این اشخاص کسانی هستند که وقتی ارتش ایران قبل از تصدی اینجناب بطرف آذربایجان رفت و در شریف آباد متوقف شد همه این اقدام دولت وقت را بی موقع دانسته بودند لکن همین اشخاص شنیدم گفته بودند که ما چند ماه پیش از آذر ۳۲۵ باید با آذربایجان میرفتیم. برای اینکه نقطه تاریکی برای ملت باقی نماند لازم میدانم تذکر دهم که یک علت بزرگ مدارای ما با متجاسرین عدم اطلاع آن از قوای خودمان بود که در آن موقع افسران تشویق بفرار میشدند و در تهران از انسران و گروهبانان مراکز سری تشکیل میشد که نقشه آنها کمک به متجاسرین بود افسران ما به آنها ملحق می شدند و هواپیماها را تسلیم آنها میشد البته غرض من این نیست که افسران وظیفه شناس چنین بودند زیرا من از نزدیک شاهد احساسات وطن پرستانه و قابل ستایش افسران جوان ارتش بودم و میدیدم و میفهمم که احساسات و وطن پرستانه آنها تحریک میشد بعضی از امرای ارتش ما چقدر برای نجات آذربایجان بی تاب می شدند. پیش از این توضیح این کت را لازم ندانم و سربسته تذکر میدهم که ارتش ما تا چندماه اول زمامداری من بهیچوجه مستعد برای این نبود گذشته از این من مایل بودم بدون برادر کشی و ایجاد جنک خانگی این قضیه فیصله یپذیرد زیرا شروع جنک خانگی آسان بود ولی خاتمه آنرا در آن موقع هیچ کس پیش بینی نمی کرد و معلوم نبود که امروز ایران سرنوشت یونان را نداشته باشد. کسانی هم که امروز البته از راه وطن پرستی اظهاراتی می کنند و آن روزها فقط از دور یعنی از آمریکاوار یا برای آذربایجان دلسوزی میکردند و همچنین اشخاصی که ناچار شده بودند دمکراتها قیمت املاک اثنای آنها ابدهند و از ایران بروند بی انصافی است که امروز زبان بتنفید دراز کنند - من اگر با بردباری و ملایمت رفتار نمیکردم نمی توانستم دونه فر افسر رشید و جوان را که محکوم باعدام شده بودند و بیای دارفرقه بودند از جنگل مرگ خلاص کنم و بعائله خودشان برگردانم. در این مدت یکی از گناهان کبیره من را توقیف اشخاص معین از طرف حکومت نظامی و شهربانی دانسته اند من صریحاً می گویم که سیاست آن روز مملکت و نجات وحدت ملل ما مستلزم این اقدام بود عجب است کسانی که در آن

ایا بمناسبت این تدابیر مرا میستوندند امر، زهمان اشخاص نسبت بهمان اقدامات انتقاد میکنند

آقایان . وطن پرستی خیلی از اوقات حکم میکند انسان به جرم بیعت هائی تن دردهد توفیق یک یا چند تن که نتیجه آن اسکات خشم و غضب باشد آنها هنگامی که ارتش های خارجی ایران را ترک نکردند بودند قابل اغماض است. من کاز طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مسئولیت سرنوشت یازده میابون نفر بیگناه را بهمه داشتم تشخیص میدادم که برای افسران شخصی چند نفر انگشت شمار نمیتوان مملکت را تسلیم بسرنوشت موهوم و خطرناک کرد. خداوند توبه ترمیدانی که علقه بسرنوشت مرا مانع مینود بگویم کسانی که امروز اشک تمساح میریزند چه اشخاصی هستند و در چه انتباهاتی بودند. بعضی ها با کمال بی انصافی بمن نسبت سوء استفاده میدهند بیست و دو ماه در حساس ترین اوقات مملکت زمامدار امور بودم و چند وزارت خانه را خود اداره میکردم و در این مدت یکصدینار حقوق نگرفتم حتی از تشریفاتی که معمول همه بود استفاده نکردم. موضوع دادن چند فقره جواز های صادراتی را برای من پیرمین عثمان کرده اند و هر چند گاه یکبار برای عوام قریبی و مشوب کردن افغان عنوان میکنند مثل اینست که صدور پروانه های صادراتی بمنظور استفاده های شخصی بعمل میآمده است. برای اینکه اذهان عمومی در این باب کاملاً روشن شود و از سکوت اینجناب و سایر مسئولین حزب دموکرات ایران سوء استفاده نکنند لازم میدانم تذکر بدهم که تأسیس حزب دموکرات ایران بمنظور نجات مملکت از تجزیه و تفرقه بود در مقابل حزب دموکرات آذربایجان و سایر دسته های سیاسی که با آن همساز بودند فقط یک حزب سیاسی و مبارزی که هدفش تجدید وحدت ملی و نجات مملکت باشد میتواند اوضاع را بنحوشایسته در دست گیرد و بر امر است برگرداند کارگران اغفال شده را متوجه حقایق امور کند مردم روشنفکر و بی گناه را از راه طریق نماید، تأسیس حزب دموکرات ایران بزرگترین خدمت بتاریخ این مملکت است و روزی که حب و بغض پایان یافت و حقایق آشکار شد هر انسان با وجدانی ناچار باعتراف این نکته خواهد گردید از ترس اجتماع همین کارگران در دسته های غیر صالح بود که بسیاری شهادت خانه خود نمیکشیدند و همه هراسناک بودند و انتظار حوادث شومی را داشتند همین قوای منظم و با انضباط که دست مخالفین وحدت ایران افتاده بود بعضی افسران ساده ما را تشویق بنا فرمانی و فراد از تهران یا شرکت ر دسته بندیها میکرد. اجتماعات و نمایشات نهابود که تمام اقدامات آشوب طلبانه را صورت حق بجانب میداد و برخلاف حقیقت در دنیا منعکس میشد که مردم ایران یا اقل گروه کثیر و مجتمعی از آنها پشتیبان این نهضت های تجزیه کننده هستند بعضی آقایان حتی دارند گذشته را فراموش کنند زیرا امروز بر اثر مسامحی اشخاص وطن پرست و زحمات شبانه روزی اینجناب و عده زیادی از جوانان فدای کار و سالخوردگان ایران دوست آسوده از آنچه حوادث نشسته اند و در خود احتیاجی حس نمیکند

که گذشته را بیاد بیاورند و همین جهت با کمال جرات کسانی را که برای مملکت زحمت کشیده و فداکاری کرده‌اند و آسایش امروز مدیون فداکاری آنهاست مورد ناسزا و بی احترامی قرار می‌دهند ولی باید بدانند که دنیا را می‌خوب نکرده‌اند و حوادث همیشه ممکن است تکرار شود. باید کاری کرد که بعد از این رجال ایران جرات نکنند خود را بمیدان مخاطره اندازند و پیش خود فکر نکنند که وقتی فداکاری و خدمت کردند دستمزدشان فحش و ناسزا و هتاک و اسنادات خلاف شرافت و وجدان است. بهر حال آن روزها من مصمم شدم در قدم اول برای تثبیت اوضاع سایر نقاط غیر آذربایجان و کردستان که وضع دیگری داشت حزب دمکرات ایران را تأسیس کنم و این حزب هنگامی تأسیس شد که احزاب دیگری در متهای قدرت خود بودند. جوانان با شرف و فداکاری در این کانون ملی جمع شدند، کتک خوردند، زخمی شدند حتی عدای جان خود را فدای پیشرفت مرام و مسلک خود کردند ولی از فداکاری باز نایستادند روزی که این مردان شرافتمند سینه خود را سپردند و جانی را نجات دادند بعضی از هموطنان عزیز من در خارج از ایران تشریف داشتند و بعضی هم گوشه املاک و خانه خود را بر محیط پیرنجال و مبارزه تر جیح داده منتظر نتیجه این مبارزات بودند. البته تأسیس این حزب با هر حزب دیگر مخارجی در برداشت و از اینجهت است که راجع بوجوهی که به حزب دمکرات ایران هدیه داده شده و جمع کل آن پنج درصد ارقام هوومی که مغرضین انتشار داده‌اند نمرسد بان عنوان سوء استفاده داده‌اند. گرچه بقتضای مصالح سیاسی کشور عزیز داشتیم تا این اندازه هم توضیحی بدهم ولی برای اینکه خاطر آقایان برای همیشه بدراشته نبوده و نسبت باشخاصی که در دوره زمامداری من فداکاری ها کرده‌اند بی جهت بدین نباشند ناچار گوشه‌ای از این برده اسرار آمیز را بالا زده و باطلاع نمایندگان محترم میرسانم که قطع نظر از مصارفی که لازم و ملزوم تبلیغ و تشکیل یک حزب و جمعیت سیاسی است قسمت عمده موفقیتی را که دولت اینجانب در تفرقه و قطع آبادی ماجرا جویان بدست آورد و توانست از پیشرفت مقاصد خطرناک تجزیه طلبانی که تمام عوامل توسعه هرج و مرج را با وسایل کافی در اختیار داشتند بوقوع جلوگیری نماید کمک همین وجوه چه در محل و چه از مرکز مجرمانه مأمور مینمود که از تمام اسرار و نقشه‌هایی که افراد دستجات فوق الذکر برای اجرای نظریات شوم خود طرح می کردند اطلاع حاصل نموده و بوقوع آن جلوگیری مینمود. موقعیکه سران فرقه دمکرات آذربایجان بین تهران و زنجان و آذربایجان سرحد موهومی ایجاد کرده و باحدی بدون پروانه مخصوص اجازه تردد بین تهران و مناطق تحت سلطه خودشان را نمی دادند گزارش تمام حرکات، اقدامات، ملاقاتها و مذاکراتی که در تبریز و میجام مجرمانه سران فرقه دمکرات و دیگران بعمل می‌آمد و نقشه‌هایی که طرح میگشت و هلیاتی را که میخواستند انجام دهند هر روز در تهران تسلیم اینجانب میگردد بنا بر من خواسته باشم

حتی در زمان حاضر که مدتی از آن اوضاع ناگوار سیر می‌شده جزئیات نقشه‌هایی را که برای ایجاد انقلاب از ملایر تا کردستان جهت پیوستن بنجریه طلبان طرح کرده و مرکز عملیات خود را در اطراف ملایر و همدان قرار داده بودند و همچنین جریان انقلابی که در همان زمان میخواستند جهت مشغول داشتن قوای دولتی در نقاط مختلف مازندران برپا کنند باطلاع آقایان برسانم شاید در این زمان نیز تولید وحشت و اضطراب نماید. در هشت ماه پیش تنها در همدان و ملایر چندین هزار قبضه تفنگ بمنظور کشتار برادران ایرانی توزیع شده و کسی ندانست دولت با چه وسائلی از جزئیات نقشه‌های آنها اطلاع پیدا کرد و از حدوث انقلاب که بطور قطع تمام نقاط کشور را فرا میگرفت جلوگیری نموده است و باصرف چه مانعی که در اختیار حزب دمکرات ایران بود قبلاً وقت و پیش از اینکه نقشه‌های طرح شده جامه عمل بپوشد نقش بر آب گردید آقایان نمایندگان محترم تصدیق خواهند فرمود که حفظ حدود مملکت در مواقع طوفانی و وسائل و موجداتی لازم دارد که نمی توان احتیاجات مادی آنرا در هر موقع و زمان آشکارا درخواست نمود و جز اینکه بطریق فوق العاده و وسائلی مخصوص بتوان بر مشکلات فائق آمد راه دیگری در پیش نیست. آقایان مطمئن باشند که من هیچوقت برای کسب مال قبول خدمت نکرده ام و آنها هم که در این نوع امور متصدی کار بوده‌اند برخلاف شایعات بی اساس که مغرضین تبلیغ میکنند از وجوهیکه برای مصارف حزب دمکرات ایران هدیه میشد نظری نداشتند و استفاده ای نکردند افسوس که مصالح ایران و عهد و میثاقی که بسته شده اجازه نمیدهد از آنچه باید نرفته بماند برده اسرار و اگر نمیتوانم در زمان حیات خود اسرار را آشکار کنم پس از من تمام حقایق آشکار خواهد شد و مردم ایران خواهند دانست که در گذشته مردمانی بودند که صلاح کشور را بر حسن شهرت خویش مقدم داشتند و وظایف دادند خود را فدای سلامت مملکت نموده تحمل تهمت و افترا را سهل شمارند با این ترتیب حزب دمکرات ایران تأسیس شد و کم کم بصورت یک قدرت بزرگ اجتماعی درآمد و بیاری این اجتماع قوی کشتهت بین المللی یافت و وحدت ملی از نو در سراسر کشور تجدید شد و زمینه برای بازگرفتن آذر - بایجان فراهم گردید. آذر بایجان نجات یافت و ارتش بدون جنگ و خونریزی وارد تبریز شد و در اقصی نقاط شمالی مستقر گردید. انتخابات جریان یافت و حزب دمکرات ایران که حیثیت بزرگ ملی و سیاسی بدست آورده بود نقش بزرگی را بازی کرد و در نتیجه اغلب آقایان بعنوان نامزد های حزبی یا مؤلفین حزب دمکرات ایران انتخاب شدند عمده زیادی از آقایان پیش از انتخاب اسنادی بجزب دمکرات ایران سپرده‌اند که در آن وفاداری خویش را تا آخر دوره یازدهم نسبت بجزب و تصمیمات حزب اعلام کردند و حتی در همان اسناد نوشتند که اگر از راه راست منصرف شدند یاداش آن ها چه باشد بعضی از این اسناد برای ثبت در تاریخ در دفتر حزب دمکرات ایران ضبط شده و معلوم خواهد شد کسانی که مدعی صراحت لهجه و ثبات هزم هستند

در حفظ وحدت طوری بود که وقتی صحبت از چند نفر افراد فرا کسیون پیش آمد حیف آمد در میان این صفوف محکم رخنه‌ای پیدا شود و اندر زوایای داد که البته در نظر چند نفر مطلوب نبود و میان من و دوستان قدیمی و صمیمی من تولید رنجش نمود البته اتفاق نظر در کلیه مسائل در میان افراد یک حزب متمتع است لیکن قطع دارم که این اختلاف نظرها در مسائل جزئی قابل رفع میباشد. آنقدر آقایان نسبت با اینجانب ابراز علاقه و اعتماد میکردند که بعضی اوقات توضیح بعضی مطالب را غیر ضروری میدیدم و هر ساعت بیشتر با اجرای نقشه اصلاح طلبانه تشویق میشدم. برنامه‌ای برای اصلاحات اقتصادی تهیه شده بود که اجرای آن هفت سال بطول میانجامید و نتیجه آن سعادت ملت و آبادانی مملکت ایران بود من آرزو داشتم این برنامه را بوسیله مجلس شورای ملی و فرا کسیون پارلمانی حزب بر حمله عمل و اجرا بگذارم و بعد از آنکه پایه های اساسی اصلاحات داخلی را گذاشتم و اقداماتی برای استرداد حقوق از دست رفته ایران در مورد بحرین و نفت جنوب بعمل آورم مسئولیت را از خود سلب و به عهده حزب دمکرات ایران بگذارم و حتی برای احتراز از اختلاف نظر در مجلس شورای ملی که طبیعتاً دسته‌ای هم بعنوان مخالف و اقلیت وجود داشت از دوستان هم مسلک خود خواش کردم که دولت صد در صد حزبی تشکیل نشود و ترتیبی در تشکیل دولت بدهیم که وحدت ملی ایران حفظ گردد و این کار وسیله تشنج جدیدی نشود این کار را هم کردیم و اعتراضات بعضی از دوستان هم مسلک را هم تحمل کردیم دولت بمجلس معرفی شد و نود و سه نفر از آقایان نمایندگان هم رأی اعتماد دادند و این کار بیشتر موجب تشویق این جانب شد و ناسزا ها و دشنامهای اشخاص مغرض را هم همین امید که موجبات اصلاحات فراهم میشود تحمل کردم ولی کم کم مخصوصاً پس از طرح مقاوله نفت در مجلس وضع را دگرگون دیدم و در صدد استعفا برآمدم ولی آقایان بدقت این جانب آمدند و مانع شدند و طوری مرا تشویق بکار کردند که تکرار قصد استعفا را خلاف انصاف و وجدان دیدم. در زمانی که ما وارد زندگی سیاسی میشدیم قول و تهدد اخلاقی بزرگترین سند محسوب میشد و کسی که شفاهاً تمهیدی میکرد اگر جانش بخطر میافتاد معال بود از تمهید خود سر بیچی کند مردم آن ایام بشدت امروز یافت میشوند و هنوز هم آنچه باقی مانده اند خصیصه خود را از دست نداده‌اند من با اشخاصی کار کرده بودم که با مضای خود خیلی اهمیت میدادند. گرچه اشخاصی دو رو و منافق پیدا میشدند ولی وجودشان در میان مردان شریف در حکم عدم بود بنا بر این اعتماد بقول و امضای اشخاص برای من هادت ثانوی شده بود چنان که برای سایر رجال آن زمان که هنوز در قید حیاتند این هادت موجود می باشد. من وقتی با تمهیدات اخلاقی و قولها و امضاها و سوگندها مواجه می شوم جز باور کردن آن ها بحکم هادت چهارم نداشتم این بود که هر بار در صدد استعفا بر می آمدم وقتی این ابراز احساسات را از آقایان نمایندگان میدیدم با وجود هلت مزاج بخدمتگذار میمصم میشدم تا

روزیکه پایه‌های اساسی یک ایران مترقی و ثروتمند گذاشته شود و بدست این اشخاص به سیارم. من معتقد بوده و هستم که ایران جز در سایه دمکراسی و جز با اتکاء بیک جمعیت اصلاح طلب متحد نمیتواند سعادت مند شود در ایران نباید بر خلاف گذشته دمکراسی بمعنی خود تحقق پذیرد حدود قوای سه گانه آن طور که قانون معین کرده محدود گردد و هر جا ابهامی در قوانین هست توضیح و تفسیر شود توسطه و تشبیه برای مقاصدی که مخالف مصلحت مملکت است بعمل نیاید در سها و تجارب گذشته تکرار نشود خارجی ها مداخله در امور داخلی ما نکنند، مراد و معاشرت با مأمورین بیگانه کمتر شود تا کمتر فساد بر خیزد در نتیجه تشتت و تفرقه پیش نیاید و قوای کشور متحداً برای اصلاحات کار کنند متأسفانه تمام این نظریات نقش بر آب شدند جریان عمل با کمال تأسف مشاهده کردم که آن عمده هفتاد و چند نفری که فرا کسیون دموکرات ایران را تشکیل میدادند کم کم رو به تجلیل رفتند، شاید بعضی مردم خوشباور تصور کنند که علت انصراف آقایان از اتحاد همکاری پیش آمد حوادثی یا ارتکاب خطاهای بزرگی شده باشد ولی من افکار عمومی مردم ایران را به این نکته توجه میدهم که در مدت چند ماهی که مجلس ایران افتتاح شده است و این جانب مشغول اداره امور بوده‌ام هیچ اقدام تازه‌ای نشده‌است که موثر خطایا خیانت به مملکت باشد زیرا اقدام بهر کاری تصویب مجلس شورای ملی را لازم دارد و مجلس در این مدت فرصت کافی نداشته است کاری کند که بضرر یا بفتح مملکت تمام شود ایراداتی هم که نسبت به گذشته میگرفتند ربطی باین دوره نداشت و امضاء کنندگان قسمنامه که هفتاد و چند نفر میشدند از تمام جریانات مستعزض بودند و بعد از تاریخ امضای قسم نامه مذکور اتفاق قابل ذکری نیفتاد که وسیله مشروعی برای انصراف از تعهدات اخلاقی کسی باشد از آنچه راجع با عمال گذشته زمان تصدی من مورد ایراد میدانستند من در بی فرصت بودم تا توضیح بدهم و اتفاقاً یکی از نمایندگان استیضاح مفصلی کرد که همان نکات را در. بر داشت من بلافاصله بمجلس اطلاع دادم که برای جواب حاضر ولی در روز طرح استیضاح که دولت لادر مجلس حاضر میشد استیضاح کننده را از شرکت در جلسه منع کردند و بعد از آن هم اصرار شد که اگر واقماً آقایان متوجه مصالح وطن هستند و تصور میکنند خطاهائی شده پس چرا حاضر نمی شوند جواب استیضاح داده شود تا اگر قانع کننده نبود دولت در برابر ملت ایران مشغول و مجرم تشخیص شود بهر حال جریان امور مجلس هر روز داسرد کننده تر بود ولی هیچوقت من تصور نمی کردم بدون دلیل موجه و مشروعی بمجلس مخصوصاً متذکران و چند نفریکه قسمنامه را امضاء نموده‌اند از پشتیبانی دولت منصرف شوند و هنوز هم تردید دارم که از پشتیبانی منصرف شده باشند اگر دولت خیانتی کرده بود میبایست استیضاح میشد و جواب میداد و اگر قانع کننده نبود آنوقت آقایان رسماً عدم همکاری خود را اعلام مینمودند و ملت ایران هم قضاوت خود را میکرد ولی چنین پیش آمده نکرده بود و حتی از طرح استیضاح بعضی از نمایندگان مجلس

مردم ایران بلکه افکار عمومی دنیا متوجه رای آقایان هستند و رای آقایان در اوضاع آتیه کشور و مراکز مهم دنیا مؤثر است.

۳- پاسخ آقای مهندس رضوی

رئیس - آقای مهندس رضوی
مهندس رضوی - مریضی که در این موقع حساس و پیرانی بسمع مجلس شورای ملی و تمام ملت ایران میسرانم دوجنبه دارد، قسمت اول مربوط بشخص خود و عهدای ازدوستانی است که از مدت پیش در حزب دمکرات ایران وارد بودیم و لازم میدانم در جواب فرمایشات متین ولی در عین حال محتاج به توضیح جناب اشرف آقای قوام عریضی عرض کنم که ملت ایران بدانند، قسمت دوم مریض من مربوط است بنظر فراکسیون جدیدالتاسیس دمکرات و آن انجام وظیفه فراکسیونی خواهد بود اما قسمت اول بنده و بسیاری از دوستان بنده هم که عضویت فراکسیون دمکرات ایران را داشته اند تصدیق میکنند که این حزب بموقع در کشور تشکیل شده است و بموقع هم انجام وظیفه نموده است و شاید هیچ کس هم علاقه بیشتری با اجرای مرام حزب دمکرات ایران از بنده و رفقای بنده نداشته است یعنی آنهایی هم که علاقه زیاد داشته اند مثل علاقه بنده بوده است و فکر میکنم که شاید ۷۰ و یا ۸۰ درصد از اعضای آن حزب مخصوصاً فراکسیون پارلمانی آن حزب همین نظر را داشته اند یعنی اجرای آن برنامه را خواستار بوده اند، اما این یک مطلبی که جناب آقای نخست وزیر فرمودند من لازم میدانم آن مطلب را ملت ایران هم بدانند و آن این است که مصونیت پارلمانی را پدران ما برای همین روزها گذاشته اند وقتی که یک نفر بمجلس شورای ملی قدم میگذازد و ضمیتش با یک شخص عادی فرق میکند، نماینده ملت میشود تا در هر لحظه هر چه را صلاح ملت تشخیص داد بالاستقلال قضاوت کند و از این راه رفتار کند (صحیح است) هیچگونه تمهیدی که از قبل از ورود بمجلس شورای ملی و احراز مصونیت از طرف وکیل شده باشد مانع از این اصل اساسی شرافتی و کالت نیست (صحیح است) و کسی که بواسطه تمهیدات شخصی در دوره و کالت خود از آنچه وظیفه ملی او است تخطی کند آن وکیل را نمیتوان وکیل ملت نامید (صحیح است) بنده با آقایان این - صراحتاً عرض میکنم که امروز هم بنده در فکر خود همان وفاداری و مسئولیت اجرای برنامه جناب آقای قوام رهبر حزب دمکرات ایران داشتم دارم ولی مانع از این نیست که با جریانهای اخیر مملکت و اقدامات اخیر همان حزب کمال مخالفت را داشته باشم

۴- مهندس رضوی

حساس است موقع یک دودوی شخصی نیست (صحیح است) تمام ملت ایران بشما نگاه میکنند عریض بنده را گوش کنید، فرمایشی دارید بعد بفرمائید بنده جسارت میکنم ولی یکمصلتی بشما توجه دارم نه این جمعیتی

که این جا وجود دارد بلکه تمام ملت ایران ۱۵ میلیون مردم گرسنه و فقیر بشما توجه دارند، ما آمدیم مرام نامه حزب دمکرات ایران را اجرا میکنیم مرامنامه حزب دمکرات ایران مرامنامه ای است که اگر اجرا بشود آن مرامنامه نجات مملکت ایران است (صحیح است) کشور ایران تنها راهی که دارد راه دمکراسی است (صحیح است) و تنها وسیله ای که برای بقاء حیات خودش دارد اجرای صحیح آن مرام یا مرامی نظیر آن مرام است (صحیح است) منظور بنده آن است که اگر اقدامات سریع از راه یک مرام حزبی و بدست یک دولت قوی در مملکت ما انجام نشود اساساً بقاء و حیات ما احتمال ندارد (صحیح است) اما ایراد ما از آن جمله خود بنده، این ایراد بنده خیلی ساده بود این حرفها تویش نبود بنده ایراد داشتم که چرا این مرام اجرا نمیشود (صحیح است) ولی ایراد دیگری باین حزب نداشتم کسسانی که باینده همراهی داشتند در تمام جریانی که در حزب بوده اند از روز اول با احترام آنچه که بنظرم انتقاد آمد گفتم و سایر دوستان بنده هم شاید همینطور توجه فرمودند و تصدیق میفرمایند، بعد هم یک روز اینطور احساس کردم که برای اجرای این چنین مرامی و برای اینکه از نظر وظیفه پارلمانی بتوانیم خدمت بکنیم دیگر در فراکسیون پارلمانی دمکرات ایران نخواستیم شرکت کنیم اینرا هم کتبا بمقامات صالحه دمکرات ایران اطلاع دادیم بنا بر این نه عدم وفاداری بوده است از نظر حزبی و نه یک امری بوده است که برده داشته باشد یک امر بسیار ساده و صریح و در عین حال یک وظیفه ملی (صحیح است) و اما حالا میفرمایند که این ایراد چیست بنده حالا عرض میکنم و در یک جمله هم عرض میکنم، فرمودند که ایران محتاج با اصلاحات و اجرای برنامه اقتصادی است همه ماها قبول داریم اما ما چه گفتیم ما گفتیم در مملکتی که رفاه مردم و تأمین پیشرفت ملت و سعادت و رفاه جامعه این اوضاع اداری سربار جان مردم، وسیله چابیدن مردم، وسیله سوء استفاده از اموال دولت و تمتع چند نفر از ثروت مملکت و فقیر شدن میلیونها مردم است (صحیح است) نمیتوان با چنین دستگامی مملکت را اصلاح کرد (آشتیانی زاده - این تا زگی ندارد آقا) از حزب ما و از نخست وزیر وقت که مسئولیت اجرای مرامنامه حزب را داشته و مسئولیت اجرای برنامه دولت را هم داشته اند درخواست کردیم که برای فراهم کردن اجرای برنامه اقتصادی و برای آنکه بتوان در مملکت ایران خدمتی کرد اول حزب را باید تصفیه کنید بعد هم از نظر دولتی ادارات مملکت را تصفیه کنید، تشکیلات را تصفیه کنید، ولی ما چه دیدیم، ما دیدیم یک بوجهای بطرز قدیم دارای تشکیلاتی که نتایجش آن است که در محلی در ایوانکی ۱۸۰۱۷ بیرق بنام ملت ایران بالا می رود آنوقت در اینجا آوردند در وی این میز گذاشتند یعنی هشتصد و خورده میلیون تومان باید طبقات ضعیف ملت ایران بپردازند تا این که چند صد نفر و چند هزار نفر از افراد ملت ایران راحت بپرخند و راحت بگردند وظیفه ما نبود که از چنین جریانی تقویت بکنیم، هیچوقت خارج از این

انتقادات از طرف این جاب نشینده اید و نخواهید شنید ما توقع داشتیم که هیئت دولت بنظریات ملت ایران ترتیب اثر بدهند و انتقادات بجائی که از طرف نمایندگان ملت شده است و همچنین انتقاداتی که در بین تمام ملت ایران امروز شایع است آن انتقادات را ترتیب اثر بدهند و مطالعه کنند و یک تشکیلات جدیدی برای این مملکت بدهند و ادارات این مملکت را هم از لشکری و کشوری (فرقی برای این جاب ندارد) تصفیه کنند، دست دزدان، دست صاحبمنصبان دزد و دست امرای لشکر دزد، دست رؤسای دزدادارات، دست مدیر کل های دزد دست تجار دزد و اشخاصی که با آن ها وابسته هستند، دست رشوه دهندگان و رشوه گیرندگان، دست اشخاصی که مساعد با آنها است، جاهائی را رشوه گاه درست میکنند و بارشوه کار مردم را درست میکنند، یعنی معلوم نیست که این حقیقه برای عدالت است یا قضاوت، یا برای بر کردن جیب یک عده، این دست ها را باید کوتاه کرد و ما پشت سر شما هستیم (بعضی از نمایندگان - آفرین، احسن) و حتی گفتیم که اگر این کار هارا کردید، در آن موقع ما پشتیبانی هم کردیم ولی که عده بنامند آنوقت ملت ایران خواهد دانست که کی حقیقه اصلاح طلب هستند، کی فقط حرف میزنند، چون اشخاصی ممکن است باشند که بدستگامی ایراد دارند که فقط چپاول است ولی در عین حال آن ایراد حقیقی شان این است که چرا آن چپاول دست بنده را نمیگیرد (بعضی از نمایندگان - صحیح است) بنده خواستم عرض کنم که بسیاری از اشخاص، بعضی از اشخاصی که اینجا هستند و دروش دیگری اتخاذ کرده اند این بود که بنده عرض کردم، ایرادی بود برای عدم اجرای همان مرام و همان برنامه، باز هم تکرار میکنم که احترام شخص من نسبت به رهبر این حزب که در موقع مشکلی این حزب را تأسیس کرده و نسبت بکسانی که در این حزب فداکاری کرده اند و نسبت با اشخاصی که چنانچه گفته اند در مواقع سختی حتی ممکن است جان خودشان را هم داده باشند همواره باقی خواهد ماند و وظیفه ما است که همواره تجلیل کنیم (صحیح است) اما قسمت دوم عریض بنده راجع است بوظیفه پارلمانی که از نظر فراکسیون دمکرات دارم چنانکه شاید یاره از آقایان اطلاع دارند اجازه دارم اعلام بکنم ۲۲ نفر از آقایان هم پشتیبانی خودشان را از دولت جناب اشرف آقای قوام اعلام کردند و از رای هم که بدولت خواهند داد امتناع میکنند و شرکت نمیکنند دیگر بنده عرضی ندارم.

فولادوند - این که قانونی نیست آقایان پدر در مجلس رای بگیرند.
رئیس - اینجاری میگیرند من الان رای میگیرم چرا شلوغ میکنید.
نمایندگان - رای رای.
رئیس - آقای گنجی فرمایشی دارید؟
گنجی - خواستم این را بفرستادن برسانم که فراکسیون اتحاد ملی هم بموجب یک نامه که بحضورتان تقدیم کردند عدم اعتماد خودشان را بدولت جناب آقای قوام السلطنه اطلاع دادند.
نمایندگان - رای رای.
فولادوند - من قانوناً حق اظهار نظرنامه دارم.

رئیس - بر طبق چه ماده؟ خودشان تقاضای رای کرده اند.
امینی - از بی طرفی خارج نشوید آقای رئیس.
فولادوند - بنده بر طبق ماده ۱۰۲ اظهار نظرنامه دارم.
امیر تیمور - اعلام رای شده است.
رئیس - ساکت باشید آقایان بفرمائید.
فولادوند - قسمت آخر ماده ۱۰۲، هر یک از نمایندگان در صورتیکه از نظامنامه تخلفی مشاهده کند حق دارد مراتب را اظهار کند (صحیح است) عرض بنده این است که مملکت ما (من برای خاطر آقای رئیس الوزراه و قوام السلطنه حرف نمیزنم) مملکت ما یک مملکت ضعیفی است که همیشه ممکن است مورد خطر قشونهای خارجی واقع شود (همه نمایندگان)
رئیس - نظامنامه را بگوئید. آقایان ساکت باشید.
فولادوند - مطابق قانون وکیل بایستی مصون از تعرض باشد، رای وکیل بایستی در حضور ۱۲۰ نفر وکیل، تماشاچی، مدیر روزنامه داده شود تا اینکه معلوم باشد او آزادانه رای می دهد (صحیح است) و روزه امضاء کردن در بیرون، اگر یک وقت یک قشون خارجی در مملکت ما بود و وکلا رفتند در خانه شان با بار و روزه امضاء کردند استقلال مملکت از بین میرود.

تصویب نامه ها

- شماره ۱۷۸۱۰ - هیئت وزیران در جلسه یازدهم آذر ماه ۱۳۲۶ بنا به پیشنهاد شماره ۱۲-۸۳۰۱۲ مورخ ۲۸-۸-۲۲ وزارت کشاورزی تصویب نمودند.
ک تصویبنامه شماره ۲۸۸۵ مورخ ۲۲-۲۲-۲۶ تا آخر اسفند ماه سال ۱۳۲۶ تمدید و حمل و نقل چوب از نقاط شمالی آزاد بوده و محتاج بصدور پروانه حمل نمیشود.
تصویب نامه در دفتر نخست ویراست.
م - ۵۰۷۳ از طرف نخست وزیر
شماره ۱۷۶۳۶ - بنا به پیشنهاد شماره ۲۶-۱۰۱-۲۶ تاریخ ۲۶-۸-۲۶ وزارت اقتصاد ملی
هیئت وزیران در جلسه چهارم آذرماه ۱۳۲۶ بنا به پیشنهاد شماره ۲۶-۱۰۱-۲۶ تاریخ ۲۶-۸-۲۶ وزارت اقتصاد ملی تصویب نمودند که قانون اوزان و مقیاسها در شهرستان زنجان بموقع اجرا گذارده شده و متخلفین از قانون مذکور طبق ماده ۸ نظامنامه اجرای قانون نامبرده تعقیب شوند.
تصویبنامه در دفتر نخست وزیر است.
م - ۴۹۰۲ از طرف نخست وزیر
شماره ۱۷۶۳۲ - هیئت وزیران در جلسه چهارم آذر ماه ۱۳۲۶ بر طبق پیشنهاد شماره ۲۶-۱۰۱-۲۶ مورخ ۲۶-۸-۲۶ وزارت جنگ طبق مقررات ماده واحده مصوبه ۲۳ دیماه ۲۴ تصویب نمودند که مبلغ ۵۰۰ ریال وظیفه

نمایندگان - رای بگیرید.
رئیس - شروع میکنیم بگرفتن رای، عده حاضر ۱۱۲ نفر، پیشنهادی هم رسیده است که رای با مهر سفید و سیاه گرفته شود، چون در تاریخ مشروطیت هیچ چیزی نیست و رای اعتماد بدولت را نمیشود با مهر گرفت، باید مخالفین و موافقین معلوم باشند بنا بر این سابقه بد نمیشود گذاشت. آقایان تأمل کنید ساکت باشید.
رای گرفته میشود آقایانیکه بادولت موافقت وره سفید میدهند مخالفین وره کبود (اخذ و استخراج آراء بعمل آمد و نتیجه بقرار ذیل حاصل شد)
رئیس - اول موافقین را بشمارید. موافقین با امضاء را بشمارید.
۵مین اسفندیاری - اسم باید داشته باشد
۵ کتر معظمی - اسامی باید خوانده شود
رئیس - اسامی را بخوانید، همینقدر که امضاء دارد توجه کنید، منتع و مخالف را هم بشمارید.
اسامی موافقین:
آقایان: شریعت زاده، صفا امامی، شهاب خسروانی، مهتد دماوندی، امیر حسین ظفر بختیار، محمد علی دادور، فولادوند، علی و کیلی، نزاقی، فاضلی، بهجانی، دکتر امینی، اردلان، نبوی، هاشم وکیل، ملک الشعراء بهار، صاحب جمع، مشایخی، آشتیانی زاده

- شماره ۱۷۸۱۰ - هیئت وزیران در جلسه یازدهم آذر ماه ۱۳۲۶ بنا به پیشنهاد شماره ۱۲-۸۳۰۱۲ مورخ ۲۸-۸-۲۲ وزارت کشاورزی تصویب نمودند.
ک تصویبنامه شماره ۲۸۸۵ مورخ ۲۲-۲۲-۲۶ تا آخر اسفند ماه سال ۱۳۲۶ تمدید و حمل و نقل چوب از نقاط شمالی آزاد بوده و محتاج بصدور پروانه حمل نمیشود.
تصویب نامه در دفتر نخست ویراست.
م - ۵۰۷۳ از طرف نخست وزیر
شماره ۱۷۶۳۶ - بنا به پیشنهاد شماره ۲۶-۱۰۱-۲۶ تاریخ ۲۶-۸-۲۶ وزارت اقتصاد ملی
هیئت وزیران در جلسه چهارم آذرماه ۱۳۲۶ بنا به پیشنهاد شماره ۲۶-۱۰۱-۲۶ تاریخ ۲۶-۸-۲۶ وزارت اقتصاد ملی تصویب نمودند که قانون اوزان و مقیاسها در شهرستان زنجان بموقع اجرا گذارده شده و متخلفین از قانون مذکور طبق ماده ۸ نظامنامه اجرای قانون نامبرده تعقیب شوند.
تصویبنامه در دفتر نخست وزیر است.
م - ۴۹۰۲ از طرف نخست وزیر
شماره ۱۷۶۳۲ - هیئت وزیران در جلسه چهارم آذر ماه ۱۳۲۶ بر طبق پیشنهاد شماره ۲۶-۱۰۱-۲۶ مورخ ۲۶-۸-۲۶ وزارت جنگ طبق مقررات ماده واحده مصوبه ۲۳ دیماه ۲۴ تصویب نمودند که مبلغ ۵۰۰ ریال وظیفه

بین اسفندیاری، لاهوتی، نوق، حاذقی، گبو، قهرمان، کهبد، دکتر راجی، دکتر فلسفی، شریف زاده، ظفری، سلمان اسدی، محمود محمود، مهدی ارباب، امیر تیمور، منوچهر گلبدادی، اخوان، جواد عامری، سزاوار، حسن مکرّم، نواب، ابوالقاسم امینی، دکتر طباطبائی، ناصر یزبکی، هراتی، صادقی، اسامی مخالفین:
آقایان: عرب شیبانی، دکتر متین دفتری، عباسی نورالدین امامی، اسلامی، صدرزاده، دکتر مصباح زاده، شادلو، افشار، گنجی، سلطانی، رضوی، کشاورز، صدر، غضنفری، امامی امیری، حسین مکی، پالیزی، لیقوانی، ملک، بهادری، عبدالقادر آزاد، دکتر منکی، حائری زاده، صاحب دیوانی، رحیمیان، سلطان العلماء، رفیع، حبیب الله امین، کفائی، دهقان، عباس مسعودی، قبادیان، دکتر اعتبار، امیر نصرت اسکندری، تولیت، مامقانی، برزین، ملک مدنی
رئیس - از ۱۱۲ نفر عده حاضر ۶۷ رای موافق، ۳۹ رای مخالف، ۵ ورقه سفید بی امضاء، بنا بر این اکثریت حاصل نیست زیرا ۵۷ رای لازمست برای تصویب نصف بعلاوه یک.
۴ موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه
رئیس - حالا جلسه را ختم میکنم و جلسه آینده بروزه شبه فردا موکول میشود (ساعت هفت و چهل دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم شد).
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

- در باره ۴ نفر ورته گروهیان یکم احمد سازش جو کدر عملیات خلخال شهید گردیده بالسویه بشرح زیر از تاریخ ۲۶-۹-۲۵ برقرار گردد.
۱ - نادره محمودی بشناسنامه ۵۴ متولد ۱۳۰۵ عیال متوفی ۱۳۲۷ ریال
۲ - آصفه سازشجو بشناسنامه ۵۴ متولد ۱۳۲۶ دختر متوفی ۱۳۲۷ ریال
۳ - اکرم سازشجو بشناسنامه ۹۲ متولد ۱۳۲۳ دختر متوفی ۱۳۲۷ ریال
۴ - فریدون سازشجو بشناسنامه ۲۶۳ متولد ۱۳۲۵ پسر متوفی ۱۳۲۷ ریال
ضمناً طبق مقررات ماده ۱ فرمان عمومی ارتش ۵۰۰۰ از تاریخ ۲۴-۹-۲۶ گروهیان فقید بیک درجه بالاتر (استوار دومی) ارتقاء حاصل و از تاریخ ۲۶-۹-۲۵ وراثت نقری از یکصد و پنجاه ریال که جمماً ششصد ریال حقوق استوار دومی میباشد استاماده خواهند نمود.
تصویبنامه در دفتر نخست وزیر است
م - ۴۹۰۱ از طرف نخست وزیر
شماره ۱۷۱۷۸ - هیئت وزیران در جلسه چهارم آذر ماه ۱۳۲۶ طبق پیشنهاد شماره ۱۶۳۲۶-۷-۲۳۹۰ وزارت کشور تصویب نمودند ردیف ۳ تصویب نامه شماره ۶۴۵۴ ۲۶-۷-۲۶ موضوع عوارض خانه های مسکونی شهر نائین از اول سال ۱۳۲۶ ملغی گردد.
تصویب نامه در دفتر نخست وزیر است
م - ۴۹۰۵ از طرف نخست وزیر

شماره ۱۸۰۹۸ ●●● وزارت کشور ۲۶-۹-۷

هیئت وزیران در جلسه چهارم آذر ماه ۱۳۲۶ بنا بر پیشنهاد شماره ۴۱۳۳۰ - ۷۲۹۸۷ وزارت کشور تصویب نمودند که مقدار ۲۸۸ متر مربع زمین متروکه متعلق به شهرداری تهران واقع در قسمت شرقی میدان مازندران جهت بنکاه بهداشت مادران و کودکان بطور رایگان بوزارت بهداشتی واگذار شود تصویبنامه در دفتر نخست وزیر است.

م - ۴۹۰۴ از طرف نخست وزیر

شماره ۱۷۱۲۶ ●●● وزارت کشور ۲۶-۹-۷

هیئت وزیران در جلسه چهارم آذر ماه ۱۳۲۶ طبق پیشنهاد شماره ۳۳۷۴۵ وزارت کشور شش تن آقایان کارمندان دوره سوم انجمن شهرداری اردستان را بترتیب زیر :

میرزا آقا رحیمی - سید عبدالعسین احسانی - محمد حسین شفیعی - علی اکبر برهانی - عبدالحسین جلالی فتحاله رأفت تعیین و تصویب نمودند.

تصویبنامه در دفتر نخست وزیر است.

م - ۴۹۰۶ از طرف نخست وزیر شماره ۱۸۵۵۰ ●●● وزارت اقتصاد ملی ۲۶-۹-۱۴

هیئت وزیران در جلسه ۴ آذرماه ۱۳۲۶ بنا بر پیشنهاد شماره ۲۲۱۵۷ - ۱۹۰۳۷ مورخ ۱۷-۸-۲۶ وزارت اقتصاد ملی تصویب نمودند صدور لویبای محصولات سنوات قبل از کشور از تاریخ این تصویب نامه تا آخر اسفند ماه ۱۳۲۶ آزاد باشد مشروط بر اینکه قبل از صدور آن اعتبار اسنادی غیر قابل برگشتی بدولار که منتهی سررسید آن ۱۵ فروردین ۱۳۲۷ باشد نزد بانک مجاز باز شود وزارت اقتصاد ملی در صورت تأیید کتبی بانک مجاز راجع بکشایش اعتبار پروانه صدور بنام هر تقاضا کننده منتهی تا یکصد تن لویبای مزبور خواهد داد و گمرک فقط در مقابل پروانه مزبور تا پایان سال میتواند اجازه صدور بدهد.

تصویبنامه در دفتر نخست وزیر است.

م - ۵۱۸۶ از طرف نخست وزیر

شماره ۱۷۷۹۶ ●●● وزارت فرهنگ ۲۶-۹-۱۴

هیئت وزیران در جلسه مورخ یازدهم آذر ماه ۱۳۲۶ بنا بر پیشنهاد شماره ۲۳۳۸ - ۱۴۶۳۴ وزارت فرهنگ تصویب نمودند بیاس خدمات فرهنگی آقایان مفصله الاسامی نشان بشرح ذیل به ایشان اعطا شود:

۱ - آقای دکتر ابراهیم محمد امین الشواربی عضو شورای دانشگاه مصر - مؤلف کتابهای حافظ - شیرازی والقواعد الاساسیه لدراسة الفارسیه نشان درجه دوم فرهنگ

۲ - آقای احمد حامد صراف نماینده دولت عراق در جشن هزاره فردوسی که معروف بزرگان و نوابغ ایران در کشور عراق میباشد نشان درجه دوم فرهنگ

۳ - آقای دکتر بیمالچورن لالو وابسته انجمن ایران در کلکته نشان درجه دوم سیاس تصویبنامه در دفتر نخست وزیر است.

م - ۵۰۷۴ از طرف نخست وزیر شماره ۱۶۱۹۰ ●●● وزارت جنگ ۲۶-۹-۱۴

هیئت وزیران در جلسه نهم آذر ماه ۱۳۲۶ بنا بر پیشنهاد شماره ۷۵۰۴۷ - ۵۵۸۶۴ م ۳۰-۸-۲۶ وزارت جنگ در مورد ورود اسلحه و مهمات بداخله کشور با توجه بمقتضیات کنونی کشور مواد زیرین را تصویب نمودند :

۱- چون وزارت جنگ بموجب قانون جلوگیری از قاچاق اسلحه و مهمات جنگی میتواند عمل کنترل دولت را در مورد اسلحه ناربه و سرد و مواد محترقه و اسلحه شکاری انحصاراً بعهده گرفته ورود و خروج اسلحه مذکور و ساختمان و تعمیر آن را بعهده دار و سپس برای توزیع آن فیما بین خریداران از طریق شهربانی اقدام نماید علیهذا بموجب این تصویب نامه بوزارت جنگ اجازه داده میشود آئین نامه مربوطه که نحوه عمل را تشریح خواهد نمود تدوین نموده و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا بگذارد

۲ - تقاضاهائی که در مورد اسلحه و مهمات از شرکتهای مختلفه تا این تاریخ واصل گردیده مشمول مقررات بالا بوده و وزارت جنگ با آنان و تقاضا

شماره ۶۹۳۹ رح ۴۲۲۲ ل ۲۶-۹-۱۴ بخشنامه بکلیه دادگاه های بخش شهرستان

در مورد آگهی های حصر وراثت مقتضی است در صورت تقاضای اصحاب دعوی آگهی که باید در یکی از روزنامه کنیرالانتشار اعلان شود بخود آنان داده شود که در یکی از جراید اعلان نمایند و نسخه از آن را بدادگاه تسلیم نمایند

م - ۵۰۲۲ از طرف وزیر دادگستری شماره ۶۵۸ - ح - ۵۶۰۰ ۲۶-۹-۱۴

بخشنامه بکلیه دادگاههای بخش شهرستان و استان

با توجه بمواد ۲۱۸ الی ۲۲۳ قانون آئین دادرسی مدنی و نظر بانکه از وزارت امور خارجه و مقامات دولتی عراق اطلاع میدهند که دادگاههای عراق از اتباع ایران بابت خسارات هزینه دادرسی و حق الوکاله طرف که ممکن است بآن محکوم شوند تأمین اخذ نمی نمایند لذا طبق ماده ۲۱۹ قانون مزبور رعایت معامله متقابله لازم است و در این قبیل موارد از گرفتن چنین تأمین از اتباع دولت عراق خود داری شود

م - ۵۰۲۳ از طرف وزیر دادگستری

انتصابات واحکام

شماره ۲۱۳۵۶ در وزارت کشور ۲۶۹۹۱۴

آقای محمد طاهر مالک کارمند منتظر خدمت از تاریخ ۲۲۶۱۱۵ سمت بخشدار سر اسکندر منصوب شدند .

شماره ۲۱۳۵۵ - ۷۰۹۹۶ ۳۲۶۹۱۲ ●●●

آقای محمد حسن نخستین آصف رئیس دفتر و معاون فرمانداری مهاباد از تاریخ اول شهریور ماه ۳۲۶ سمت بخشدار سردشت منتقل شدند .

کنندگان جدید طبق آئین نامه های تدوینی بایستی وقتار نماید .

تصویب نامه در دفتر نخست وزیر است.

م - ۵۰۷۱ از طرف نخست وزیر